



FÖRSTUDIE  
**Kartläggning av kommunens  
BIDRAG TILL FÖRENINGAR**

Ansvarig: Ulf Rubensson



## *Innehållsförteckning*

1	SAMMANFATTANDE RISKBILD .....	3
2	INLEDNING/BAKGRUND.....	3
3	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING .....	3
	REVISIONSKRITERIER .....	3
4	METOD .....	3
5	RESULTAT AV KARTLÄGGNINGEN - IAKTTAGELSER .....	4
5.1	STYRELSENS OCH NÄMNDERNAS UPPGIFTER OCH DELEGATIONSBESTÄMMELSER.....	4
5.2	BIDRAG SOM FINNS FÖRTECKNADE PÅ KOMMUNENS HEMSIDA.....	6
5.3	ALLMÄNNA VILLKOR FÖR BIDRAG .....	7
5.4	ADMINISTRATION AV BIDRAGSANSÖKNINGAR .....	11
5.5	TILLDELNINGSKRITERIER .....	11
5.6	KOMMUNSTYRELSENS BIDRAG TILL FÖRENINGAR .....	12
5.7	EKONOMISK OMFATTNING .....	13
5.8	ÖVERSYN .....	13
6	KVALITETSSÄKRING .....	13

## **1 SAMMANFATTANDE RISKBILD**

---

Inom området bidragsgivning finns bl a följande huvudgrupper av risker.

- Ineffektivitet, om bidrag går till ej avsedda ändamål eller inte får avsedd effekt.
- Diskriminering, orättvis behandling
- Bedrägeri, felaktiga uppgifter
- Korruption, förtroendeskada

Nämndernas regelverk är i många stycken tydliga, även om det också finns exempel på några ganska otydliga formuleringar. Otydligheterna medför vissa risker för att objektivitets- och likställighetsprincipen skulle kunna åsidosättas om det inte säkrats i interna handlägningsrutiner.

Att det inte finns skriftliga regler för vad som gäller ur jävssynpunkt vad avser handläggning av bidrag till föreningar utgör en risk. Det är inte självklart att alla gör samma tolkning vad avser t ex bidrag till föreningar som man själv, anhöriga eller vänner har intresse i. Vid hög personalomsättning blir behovet av denna typ av dokumenterade regler extra viktig.

Även om Vård- och omsorgsnämndens regler förefaller vara tydliga, medför situationen med oerfaren personal som ska handlägga bidragen, att det kan finnas viss risk för att brister i handläggningen skulle kunna uppstå.

Det finns ett problemområde vad gäller värdegrund kontra uthyrning av lokaler när det kommer till lag och rättspraxis. Vår bedömning är att kommunen har tydliga regler och att kommunen inte själv kan lösa detta då det handlar om vad som gäller enligt lag och rättspraxis. Vårt intryck är därför att detta inte utgör någon stor risk ur revisionell aspekt.

## **2 INLEDNING/BAKGRUND**

---

Kommunens revisorer har mot bakgrund av sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt det angeläget att genomföra en förstudie av kommunens bidrag till föreningar.

## **3 SYFTE, REVISIONSFRÅGA, AVGRÄNSNING M.M.**

---

### **Syfte**

Uppdraget har varit att översiktligt kartlägga hur bidragsgivningen sker samt att kartlägga hur kommunens värdegrunder beaktas i samband med bidragsgivningen.

Syftet har varit att kommunens revisorer ska erhålla ett underlag för sin riskbedömning inför ett ställningstagande om en eventuell fördjupad granskning.

### **Avgränsning**

Kartläggningen är avgränsad till bidrag där prestationer ska återredovisas och återbetalning kan krävas vid ej utförd prestation.

### **Ansvariga nämnder**

Social- och arbetsmarknadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Vård- och omsorgsnämnden, Kommunstyrelsen

### **Revisionskriterier**

Kriterierna för kartläggningens riskinventering utgår i huvudsak från Kommunallagen

### **Metod**

Förstudien har utförts genom studier av dokument mm tillgängliga på kommunens hemsida samt intervjuer med handläggare.

## 4 RESULTAT AV KARTLÄGGNINGEN - IAKTTAGELSER

---

### 4.1 GRUNDEN FÖR KOMMUNERNAS BIDRAGSGIVNING

Enligt regeringsformens första kapitel ska förvaltningsmyndigheter beakta allas likhet inför lagen, och iaktta saklighet och opartiskhet i sin verksamhet. Detta är ett uttryck för de så kallade objektivitets- och likabehandlingsprinciperna.

Enligt regeringsformen ska dessutom var och en gentemot det allmänna garanteras yttrandefrihet, informationsfrihet, mötesfrihet, demonstrationsfrihet, föreningsfrihet och religionsfrihet.

Likabehandlingsprincipen är grundprincip inom all offentlig verksamhet om att särbehandling inte får ske på grund av en enskilds personliga förhållanden, såsom tro, åskådning, ras, hudfärg, ursprung, kön, ålder, nationalitet, språk, samhällsställning eller förmögenhet, om det inte finns ett rättsligt stöd för det.

Likabehandlingsprincipen kommer även till uttryck i kommunallagen. Kommunallagens regler innebär bl.a.

- att kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat
- att stöd till föreningar ska vara av allmänt intresse,
- att sådant stöd ska ha anknytning till kommunens område och dess medlemmar och
- att alla ansökningar behandlas lika på objektiv grund.

Likabehandlingsprincipen har inte ansetts hindra att de medel som har anvisats för ett visst ändamål betalas ut till en enda organisation, med uteslutande av eventuellt andra bidragssökande inom samma verksamhetsområde. En förutsättning är då att den understödda verksamheten står öppen för alla intresserade på lika villkor.<sup>1</sup>

I Vård- och omsorgsnämndens riktlinjer sägs också: ”Att ge bidrag till föreningar endast beroende på ålder eller funktionsnedsättning kan tyckas bryta mot likställighetsprincipen. Praxis visar dock att nämnden har möjlighet att ge bidrag till föreningar som bedriver en öppen verksamhet där alla (inte bara medlemmar) kan delta.”

### 4.2 STYRELSENS OCH NÄMNDERNAS UPPGIFTER OCH DELEGATIONSBESTÄMMELSER.

Kommunallagen reglerar det ansvar som kommunstyrelsen och nämnderna har, bland annat för den interna kontrollen. För styrelse och nämnder gäller även de reglementen som fullmäktige har beslutat om för resp. organ.

#### **Kommunstyrelsen**

Ansvarar bland annat för sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd och för sådana uppgifter som framgår av kommunallagen (KL) och annan lagstiftning

Styrelsen ansvarar också för frågor inom näringsliv, tillväxt, hållbarhet, landsbygd och evenemang. Styrelsen ska i detta arbete främja näringsliv, sysselsättning och turism inom kommunen.

---

<sup>1</sup> SKL, Skrift: Kommunerna och studieförbunden sid 23.



*Delegationsbestämmelser. Antagningsbeslut: KS §364, 2018-12-17*

Beteckning	Ärende	1:a delegat	2:a delegat
B 1	Bidrag till föreningar, företag och branschorganisationer med högst 25 000 kr (inom budget)	Utvecklingsutskottet	Var och en av kommundirektör, Områdeschef Tillväxt
B 2	Beviljande av projektmedel inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammet	Utvecklingsutskottet	
B 3	Bidrag till byutvecklingsgrupper för enskilda aktiviteter med högst 5 000 kronor	Landsbygdsutvecklare	Områdeschef Tillväxt
B 4	Yttrande över ansökningar från enskilda och juridiska personer om dels landsbygdsstöd och regionalt utvecklingsstöd dels s k förvärvstillstånd (jordförvärv)	Områdeschef Tillväxt	-
B 5	Bidrag till föreningar för utbildning av feriepraktiserande ungdom o dyl (inom budget)	Områdeschef lärande och arbetsmarknad	Kommundirektör
B 6	Beviljande av pengar för medfinansiering med högst sex basbelopp (inom budget)	Utvecklingsutskottet	-
B 7	Sponsring av föreningar m. m. upp till 100 000 kronor	Kommunikationschef	Kommundirektör
B 8	Bidrag för stora evenemang med högst 150 000 kr (inom budget)	Områdeschef Tillväxt	-
B 9	Rätt att företräda Östersunds kommun som projektägare och/eller projektpart i rekvisitionsförfarandet i externt medfinansierade projekt under Område Tillväxt.	Områdeschef Tillväxt	

**Social- och arbetsmarknadsnämnden** ska besluta om fördelning av bidrag till ideella organisationer inom individ- och familjeomsorgens verksamhetsområde. (9 § p. 2)

*Delegationsbestämmelser. Reviderade 2019-06-10*

X	Allmänna ärenden		
11	Beslut om bidrag till föreningar/fritidsgårdar för drog-förebyggande insatser med högst 25 000 kronor (inom budget)		Förvaltningschef
12	Ansökan och återredovisning av bidrag		Var och en av Förvaltnings- chef, biträdande förvalt- ningschef
19	Bidrag till föreningar för utbildning av feriepraktise- rande ungdom och dylikt (inom budget)		Områdeschef inom område arbetsmarknad och lärande



**Kultur- och fritidsnämnden ansvarar** för bidrag till föreningar inom nämndens verksamhetsområde (7 § p. 5). Dessa föreningar utgörs av idrottsföreningar som har verksamheter för barn- och ungdomar, samt föreningar och organisationer som bedriver en regelbunden kulturverksamhet inom exempelvis teater, dans, musik, bild och form, film och media, litteratur och kulturhistoria.

*Delegationsbestämmelser. Reviderade 2018-08-22*

Ärende	Delegat	Ersättare	Lagrum
<b>D KULTURÄRENDEN</b>			
2. Avslag på ansökan om bidrag till kulturarrangemang och beviljande av ansökan om bidrag till kulturarrangemang upp till 20.000 kronor.	Handläggare kultur	Enhetschef, kultur- och fritidsenheten	
<b>E FRITIDSÄRENDEN</b>			
3. Avslag på ansökan om bidrag och beviljande av ansökan om bidrag upp till 50.000 kronor.	Handläggare fritid	Enhetschef, kultur- och fritidsenheten	

**Vård- och omsorgsnämnden** ansvarar för att besluta om fördelning av bidrag till föreningar och organisationer inom nämndens verksamhetsområde (8 § p2). Dessa föreningar utgörs av pensionärsföreningar och föreningar för personer med funktionsnedsättning som bedriver en bred verksamhet för sin målgrupp.

*Delegationsbestämmelser. Vård- och omsorgsnämnden 2019-09-23, § 65*

Bidragsärenden			
Punkt	Ärende	Lagrum	Delegat
18.	Beslut om bidrag för extraordinära aktiviteter till föreningar för pensionärer och funktionsnedsatta, samt beslut om bidrag vid för sent inkomna ansökningar		Ordförande med vice ordförande som ersättare
19.	Beslut om att utfärda varning till förening för allvarlig avvikelse från Vård- och omsorgsnämndens riktlinjer för bidrag till föreningar		Ordförande med vice ordförande som ersättare
20.	Beslut om att kräva tillbaka hela/delar av utbetalat bidrag till föreningar för pensionärer och funktionsnedsatta		Ordförande med vice ordförande som ersättare

### 4.3 BIDRAG SOM FINNS FÖRTECKNADE PÅ KOMMUNENS HEMSIDA

Följande bidrag finns förtecknade på hemsidan och kan sökas av föreningar:

- **Grundbidrag**, som i första hand är avsett för att användas till föreningars administrativa kostnader
  - Bidrag till hembygdsföreningar
  - Förenings- och organisationsbidrag för social verksamhet
  - Kulturförening - ansökan om bildande
  - Startbidrag kulturföreningar

- Föreningsbidrag för pensionärer och funktionsnedsatta (grundbidrag)
- Årsbidrag till kulturföreningar
- **Verksamhetsbaserade som helt eller delvis är baserade på att något skall utföras.**
  - Bidrag till kulturarrangemang
  - Bidrag till projekt för och tillsammans med barn och unga
  - Kulturbidrag till unga
  - Utökat föreningsstöd för integration
  - Verksamhetsbidrag/lokalt aktivitetsstöd
  - Föreningsbidrag för pensionärer och funktionsnedsatta (verksamhetsbidrag)
  - Föreningsbidrag för pensionärer och funktionsnedsatta (extraordinärt bidrag)
  - Bidrag till större och mindre idrottsarrangemang
- **Lokalhållande och investeringar**
  - Drift- och underhållsbidrag till allmänna samlingslokaler
  - Föreningsanläggning - ansökan om drift- och underhållsbidrag
  - Investerings- och utrustningsbidrag
- **Studieförbund**
  - Bidrag för studieförbund
  - Bidrag till SISU idrottsutbildarna

Bidraget till studieförbundet SISU behandlas som bidrag till en enskild organisation, medan resterande studieförbund behandlas för sig. Det görs årlig en överenskommelse med SISU som innehåller riktlinjer om vad pengarna ska gå till.

Kultur- och fritidsnämnden fastställer årligen ett särskilt belopp som fördelas till de övriga studieförbund som är verksamma i Östersunds kommun.

Information om fördelningsgrunden för bidragen saknas på kommunens hemsida. Enligt uppgift sker fördelningen utifrån

- Grundbidrag, som tar hänsyn till både historik och totalt antal studietimmar.
- Volymbidrag, som också delvis baseras på studietimmar
- Målgruppsbidrag, som är ett extra bidrag som kan erhållas då vissa målgrupper deltar t. ex. funktionshindrade.
- **Extraordinära bidrag,**
  - prövas från fall till fall och kan utgå t ex vid jubileumsfiranden, deltagande i vissa arrangemang för funktionsnedsatta, och andra extraordinära icke regelbundna aktiviteter.

#### 4.4 ALLMÄNNA VILLKOR FÖR BIDRAG

På kommunens hemsida finns en [förteckning](#)<sup>2</sup> över de bidrag som kommunen kan lämna till föreningar. Här finns även regelverk att ta del av.

Allmänt gäller att nämnderna ställt upp villkor som de bidragssökande föreningarna måste uppfylla för att kunna vara aktuella för att kunna söka bidrag.

Nedan redovisas de allmänna villkor som gäller med en uppdelning på värdegrund respektive övriga krav.

---

<sup>2</sup> <https://ostersund.se/uppleva-och-gora/bidrag-och-foreningsbidrag.html>

#### 4.4.1 Krav för att kunna söka bidrag

I grunden är nämndernas regler i många stycken relativt lika. Med de flesta bidragen följer krav på insyn i föreningens ekonomi och återredovisningar. I vissa fall krävs t ex årsredovisning, verksamhetsberättelse och revisionsberättelse, men för aktivitetsbaserade bidrag begärs särskilda återredovisningar. Krav finns även på anknytning till kommunen (som dock uttrycks på lite olika sätt).

Det finns vissa skillnader mellan nämndernas krav som föreningarna skall uppfylla för att vara kvalificerade att kunna få bidrag.

Bland de allmänna förutsättningarna för att en förening skall kvalificera sig för att kunna få bidrag märks skillnader främst inom följande områden:

- Vissa formella krav på ordning och reda i föreningen vad gäller dess organisation och insyn.
- Minimikrav på aktivitetsnivå
- Medlemskap i riksorganisation

##### 4.4.1.1 Kommentar – Krav för att kunna söka bidrag

En viss framträdande skillnad mellan regler är, enligt vår mening, att bidragen till barn- och ungdomsföreningar har krav på att bedriva en verksamhet som är fri från droger och är tillgängliga och trygga, vilket vi inte funnit krav om hos de andra.

#### 4.4.2 Följsamhet till värdegrund

En del i kartläggningsuppdraget har varit att ta reda på om kommunens värdegrund beaktas i samband med att bidrag ges till föreningar. Vi har dock, vid sökning på kommunens hemsida och i diarium inte hittat något dokumenterat beslut om en för kommunen gemensam värdegrund.

Kommunfullmäktige har fastställt en **politisk vision** som ska genomsyra all kommunal verksamhet. De mål- och styrdokument som utarbetats och det arbete som bedrivs i kommunen ska styra mot den politiska visionen:

**”Ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund är den gemensamma, grundläggande visionen för Östersunds utveckling och utgångspunkten för det långsiktiga politiska arbetet”**

På kommunens hemsida finns en närmare beskrivning av vad detta betyder ur fyra aspekter: (se <https://www.ostersund.se/kommun-och-politik/styrning.html>):

- *Ekonomisk hållbarhet*
- *Ekologisk hållbarhet*
- *Social hållbarhet*
- *Demokratisk hållbarhet*

Som vi ser det utgör den **politiska visionen**, enligt ovan, tillsammans med kommunens många **policydokument** det som kan betraktas som ”värdegrunden”.

För att kunna svara på om kommunens ”värdegrund” beaktats i samband med att bidrag ges till föreningar har vi studerat i vilken grad de allmänna villkoren, som måste vara uppfyllda för att en förening ska kunna söka bidrag, har koppling till ”värdegrunden”.

Vi har valt ett antal av de värdeord som finns i den politiska visionen och i kommunens policydokument. Vi har bedömt att vårt urval täcker åtminstone stora delar av vad vi uppfattat som ”värdegrunden”. Vi har sedan försökt se vilka regler som kan kopplas till respektive värdeord.





### Ställda krav som kan anses matcha värdegrunden

Såväl kulturbidragen, bidragen till idrott för barn- och ungdomsföreningar som bidragen inom det sociala området har ett regelverk som anger grundförutsättningarna för att kunna söka och få bidrag. Dessa regler innehåller i olika mängd kopplingar till ovan angivna "värdegrunden".

Vi har inte funnit något dokument som innehåller regler för bidrag till föreningar som gäller för kommunstyrelsen, som därför inte finns med i jämförelsen. Regionstyrelsen förefaller i huvudsak behandla bidrag till större arrangemang, eller då nämndernas medel eller beslutsbefogenheter inte räcker.

Enligt vår subjektiva bedömning finns inslag i de allmänna bestämmelserna enligt följande: (*siffrorna avser antalet krav som vi bedömt att har koppling till "värdegrunden"*)

	<i>Kultur</i>	<i>Idrott</i>	<i>Socialt</i>
Demokrati. Delaktighet.			
Inflytande	3	4	5
Jämställdhet. Likvärdighet.	2	2	1
Inkluderande	1	1	
Mångfald	1	2	
Drogfrihet		2	
Tillgänglighet		1	
Trygghet		1	

Sammanställningen ovan är vårt sätt att försöka beskriva hur de olika nämndernas regelverk har koppling till kommunens "värdegrund".

Vi har inte funnit någon känd norm för hur det ska eller borde vara.

Det finns också exempel på att man inkluderar andras värdegrunder. För bidrag till och barn- och ungdomsföreningar sägs bland annat att en av förutsättningarna för bidrag är att föreningen "arbetar med Riksidrottsförbundets *"Idrottens värdegrund"* om glädje och gemenskap, demokrati och delaktighet, allas rätt att vara med samt rent spel".

#### 4.4.2.1 Kommentar – Följsamhet till värdegrund

Vi har inte hittat något dokumenterat beslut, om en för kommunen gemensam värdegrund, som vi skulle kunna använda som kriterium för en utvärdering av i vilken utsträckning den följs.

I vår kartläggning har vi dock kunnat se att bidragen till föreningarna har en koppling till det som vi uppfattat som kommunens "värdegrund", men kopplingen varierar i viss omfattning. Det kan finnas förklaringar i att det finns olika förutsättningar mellan nämndernas områden, till varför kraven skiljer sig något.

Det finns inte heller någon norm för hur det borde vara, men det skulle i och för sig kunna diskuteras om grundreglerna kan göras mer enhetliga.

Vårt intryck är dock att regelverkens följsamhet till "värdegrunden" inte utgör något högriskområde ur revisionell aspekt.



#### **4.4.3 Bidrag till lokaler samt drift- och underhållsbidrag**

##### **Uthyrning av kommunens lokaler**

Kommunen har ingen skyldighet att hyra ut eller på annat sätt upplåta sina lokaler, utan får själva bestämma i vilken utsträckning och för vilka ändamål det ska ske. För att kunna bestämma i vilka fall det inte ska ske, måste de villkor som ställs vara förenliga med objektivitets- och likabehandlingsprinciperna.

Även om lokaluthyrning inte betraktas som myndighetsutövning, ska objektivitets- och likabehandlingsprincipen ändå beaktas.

Mötesfrihet, demonstrationsfrihet och yttrandefrihet innebär att alla har rätt att mötas och yttra sig fritt. Dessa friheter kan begränsas om det krävs av ordnings- eller säkerhetsskäl i specifika fall. Justitieombudsmannen (JO) och Justitiekanslern (JK) har dock påtalat att ordningshänsyn inte får åberopas som svepskäl för att hindra vissa sammankomster eller vissa organisationers verksamhet. Istället ska man i första hand försöka avhjälpa de ordnings- och säkerhetsproblem som kan uppkomma

JO har kritiserat kommunala verksamheter för brister i objektivitet och respekt för yttrandefriheten i flera fall där det ställts upp villkor för vilka värderingar en hyresgäst får ha eller ge uttryck för vid kommunal lokaluthyrning. Detta mot bakgrund av objektivitets- och likabehandlingsprinciperna.

Om kommunen vill sätta upp villkor, såsom att användare av lokalerna ska främja och respektera demokratiska grundprinciper och/eller jämställdhet mellan män och kvinnor, bör dessa villkor vara tydligt formulerade på förhand och dokumenterade, så att det inte finns utrymme för godtycke i enskilda fall. Behandlingen ska vara baserad på principerna om likabehandling, saklighet och opartiskhet.

##### **Uthyrning av allmänna lokaler som kommunen ger bidrag till**

Ett allmänt krav för att ge bidrag till föreningar är att de ska vara öppna för alla. Det gäller även i de fall kommunen ger bidrag till allmänna samlingslokaler.

Kommunalt stöd för drift och underhåll av allmän samlingslokal beviljas inom Östersunds kommun enligt bestämmelser antagna av kultur- och fritidsnämnden.

Med allmänna samlingslokaler avses lokaler som behövs för föreningsliv, studie-, kulturell- eller annan liknande verksamhet inom kommunen.

Östersunds kommun ställer krav på att lokalen måste opartiskt upplåtas och alla former av organiserad föreningsverksamhet skall ges möjlighet att på skäliga villkor hyra lokalen. Lokalen skall även vara tillgänglig för offentliga arrangemang.

Enligt uppgift har det dock diskuterats en begränsning av öppenheten vid uthyrning till vissa föreningar där man har negativa erfarenheter av omfattande alkoholförtäring och skadegörelse.

##### **Drift- och underhållsbidrag**

Kommunen ger även drift och underhållsbidrag till föreningar som äger och driver egna anläggningar samt har barn och ungdomsverksamhet. Till skillnad från bidragen till allmänna samlingslokaler gäller här inte samma krav på öppenhet. Anläggningarna är i första hand till för föreningarnas medlemmar. Föreningarna har ingen skyldighet att upplåta anläggningarna till andra. Öppenheten tillgodoses genom krav på att det ska vara öppet för alla att bli medlemmar i föreningen.

#### **4.4.3.1 Kommentar – Bidrag till lokaler och uthyrning**

Det kan vara en svårt att å ena sidan hålla på sin värdegrund och å andra sidan ha en öppenhet för alla – och då även för de som inte delar de demokratiska värderingarna, allas lika värde, icke våld m.m.

I detta avseende finns problemområden, men de är mer knutna till gällande lagstiftning och rättslig praxis än till vad kommunen själv kan påverka.

Det kommunen kan göra är att ha tydliga regelverk, vilket vårt intryck är att man har på detta område. Vi ser därför inte detta som något påtagligt riskområde ur revisionell aspekt.

#### **4.5 ADMINISTRATION AV BIDRAGSANSÖKNINGAR**

Kommunen har infört en tjänst på sin hemsida där föreningar kan registrera sina ansökningar och även lämna in återredovisningar. Legitimation görs via bank-ID.

Ansökningar och redovisningar görs via formulär på hemsidan. Genomgång av inkomna ansökningar görs av personal på kommunens servicecenter och av handläggare inom kultur och fritidsnämnden.

Vid samtal med personal på servicecentret framkom att arbetsuppgiften är ny för handläggarna. För de bidrag som rör Vård- och omsorgsnämnden gick det inte att finna någon som hade erfarenhet av handläggningen pga. personalomsättning.

Nya regler har beslutats av nämnden under hösten och dessa utgör den rutinbeskrivning som servicecenters handläggare har att hålla sig till. Tilläggas kan att den handläggare som arbetat fram regler och rutiner är därtill tjänstledig och arbetar på annan ort. Intervjuade handläggare uppger dock att de upplever regelverken som tydliga.

På fråga om man har fått instruktioner om vad som gäller i fråga om handläggning av ärenden som kan röra t ex anhöriga framkom att något sådant inte finns i just dessa regler. Den vidtalade menade dock att detta täcktes av den allmänna instruktion man fått att avhålla sig från ärenden där det ”kommer för nära”. Enligt uppgift har inte heller Kultur och fritidsnämnden någon dokumenterad regel som tydliggör gränserna för vad som kan anses vara jäv vid handläggning av bidrag till föreningar. Vid intervjuerna föreföll dock de intervjuade vara medvetna om jävsproblematiken.

#### **4.5.1 Kommentar - Administration av bidragsansökningar**

Reglerna förefaller vara tydliga, men situationen med oerfaren personal som ska handlägga Vård- och omsorgsnämndens bidrag kan ändå ses som ett område där det kan finnas viss risk för att brister i handläggningen skulle kunna uppstå.

Att det inte finns skriftliga regler för vad som gäller ur jävssynpunkt vad avser handläggning av bidrag till föreningar utgör en risk. Det är inte självklart att alla gör samma tolkning vad avser t ex bidrag till föreningar som man själv, anhöriga eller vänner har intresse i. Vid hög personalomsättning blir behovet av denna typ av dokumenterade regler extra viktig.

#### **4.6 TILDELNINGSKRITERIER**

Efter att handläggarna konstaterat att föreningen uppfyllt kvalifikationskraven för att få bidrag fattas beslut om att tilldela bidrag. Det kan ske enbart på den grund att kraven är uppfyllda eller så sker en fördelning mellan de bidragssökande. Det sistnämnda sker då de anslagna medlen inte räcker till alla. Enligt regelverken finns också exempel på att vissa föreningar kan få och andra bli utan, även om grundkraven har uppfyllts (ex kulturbidrag)

Regelverken redovisar inte alltid vilka objektiva bedömningsgrunder som tillämpas. I ett fall anges t. ex. att det är nämnden som avgör vilka aktiviteter/arrangemang som ska



beviljas bidrag och inte, vilket inte säger något om hur likabehandling eller objektiviteten behandlas.

I fråga om årsbidrag till kulturföreningar sägs att ansökningarna bereds av en utsedd beredningsgrupp, som bedömer storleken på bidragen *i relation till kulturlivets behov och aktuella situation i övrigt*. Vad vi kunnat se, saknas det information på kommunens hemsida om vad som ingår i de bedömningar beredningsgruppen gör. Beslutet om årsbidrag fattas av Kultur- och fritidsnämnden.

Kultur- och fritidsnämnden har särskilda beredningsgrupper med politiskt utsedda representanter. När det gäller bidrag till föreningar finns beredningsgruppen för kulturföreningar respektive beredningsgruppen för investerings- och utrustningsbidrag.

Enligt uppgift vid intervjuer bereds bidragsansökningarna på ett sådant sätt att det ska framgå hur värderingen gjorts. Till vissa delar sägs dock besluten vila på historik och politiska ställningstaganden. Enligt uppgift sker det sällan några större förändringar. Enligt uppgift har det inte förkommit några överklaganden av dessa beslut under många år.

#### 4.6.1 Kommentar - tilldelningskriterier

Bristande insynen i hur beslut fattas öppnar för en rad risker som till exempel korruption, ej likvärdig behandling, otillbörligt gynnande etc.

Det gör att detta är ett område som kräver extra uppmärksamhet vad gäller den interna kontrollen. Vi har kartlagt – **inte** granskat – och vi har inget underlag för uttalanden om eventuell förekomst.

Kultur- och fritidsnämndens beredningsgrupper är ett inslag som kan motverka risken, men det kan ändå finnas anledning att överväga en fördjupad granskning av den interna kontrollen och beslutsfattandet i de fall där regelverket inte klart redovisar på vilka grunder fördelning sker. Detta för att bringa klarhet i om besluten att tilldela bidrag kan anses följa likabehandlings- och objektivitetsprinciperna.

#### 4.7 KOMMUNSTYRELSENS BIDRAG TILL FÖRENINGAR

Som framgår av KS delegationsbestämmelser (Se 4.2) finns en mängd bidrag som beslutas på delegation av Utvecklingsutskottet och tjänstemän.

Bidragsansökningar som inte ryms inom nämndernas ramar lyfts till kommunstyrelsen för beslut.

Under 2019 har, fram till och med oktober, följande bidrag till föreningar varit föremål för beslut hos kommunstyrelsen:

Bidrag	Belopp	Notering
Utvecklingsstöd till Storsjöcupen 2019 (§13 Dnr 00039-2019 )	700 000	
Bidrag till studentidrott 2019 (§ 54 Dnr 00100-2019)	100 000	
Bidrag - Studentkårens verksamhet 2019 (§ 55 Dnr 00160-2019)	725 000	
Bidrag - Eat Art Festivalen - 15 juni 2019 (§ 57 Dnr 00122-2019)	300 000	
Bidrag till elitsatsande damlag 2019 (§ 193 Dnr 00268-2019)	200 000	KS beslutade överföra budget till KFN för ändamålet.
Världscup i skidskytte 2020 (§ 250 Dnr 00546-2019)	900 000	KFN får 900 000 i utökad budget för att teckna arrangemangsavtal, utöver arrangemangs- och representationsstöd.



I ett fall har anmälan om delegationsbeslut skett:

Representation – Bidrag till middag vid årsmöte i Sveriges Hembygds Förbund den 25 maj 2019  
(§ 48 Dnr 00002-2019)

#### 4.8 EKONOMISK OMFATTNING

Enligt uppgift 4 nov från ekonomichefen har KFN lämnat bidrag hittills under året med ca. 21 mkr och VON ca. 1,4 mkr. Den totala summan bidrag är hittills under 2019 år ca 41 mkr inkl. stöd till större arrangemang, stiftelsen Jamtli och näringslivsrelaterade bidrag, men exkl. tekniska nämndens bidrag till vägföreningar mm.

#### 4.9 ÖVERSYN

Under vår kartläggning har vi fått uppgift om att det pågår ett arbete med att se över kommunens stöd och avgifter kopplat till idrottsföreningar. Till exempel bidrag och regler för uthyrning.

Projektets syfte är att ge en god och samlad bild av hur kommunen ska utveckla bidragen till kultur- och idrottsföreningar/verksamhet. I detta avseende diskuteras normer (för t.ex jämställdhet) och grunderna för vad som ska ligga till grund för bidragens storlek (t ex antal medlemmar resp. aktiviteter). Även hyresavgifter för till exempel idrottsanläggningar, planer samt lokaler och prioriteringar för uthyrningen diskuteras.

Planen är att det skall komma en rapport som Kultur- och fritidsnämnden kan fatta beslut om de ska anta, preliminärt under slutet på året.

### 5 KVALITETSSÄKRING

---

Denna rapport utgör en översiktlig kartläggning av de kommunala bidrag som lämnas till föreningar. Kartläggning har inte omfattat detaljer i den interna kontrollen. Dvs hur kontroller görs av bidragsansökningars korrekthet, beredning, beslutsunderlag och dokumentation av kontroller.

Kartläggningen har i huvudsak utgått ifrån intervjuer samt regler mm som finns att ta del av på kommunens hemsida. Dessa uppgifter har sammanställts och översiktligt analyserats med utgångspunkt från ett riskperspektiv.

Det kan finnas smärre felaktigheter i materialet, men vi bedömer risken som låg för att det finns felaktigheter i den omfattning att det påtagligt kan förändra den översiktliga analysen.

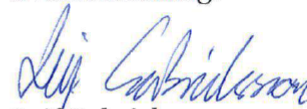
Projektledaren har det primära ansvaret för analysen. Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om kartläggning och analys har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att de riskbedömningar som gjorts är väl övervägda.

Ansvariga för granskningens  
genomförande Projektledare:



Ulf Rubensson  
Certifierad kommunal revisor

Kvalitetssäkring:



Leif Gabrielsson  
Certifierad kommunal revisor  
Revisionsdirektör